

gemeente

Zoetermeer

Omnibusenquête 2011

deelrapport

Persoonlijke gegevens

O&S

Onderzoek & Statistiek

OMNIBUSENQUÊTE 2011
deelrapport
PERSOONLIJKE GEGEVENS

Zoetermeer, 9 februari 2012

Gemeente Zoetermeer
Directie Bedrijfsvoering
Afdeling Facilitair Bedrijf
Onderzoek & Statistiek
Aad Kalisvaart

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
1. INLEIDING	1
2. INDIVIDUEN	3
2.1 Leeftijd en geslacht	3
2.2 Wijk en buurt	4
2.3 Opleidingsniveau	5
2.4 Verrichten van betaald werk	6
2.5 Persoonlijke situatie	7
2.6 Het huishouden waartoe men behoort	7
2.7 Inkomen van het huishouden waartoe men behoort	9
2.8 Etniciteit	10
2.9 Enkele relaties tussen de kenmerken	10
3. HUISHOUDENS	13
3.1 Type en grootte van het huishouden	13
3.2 Leeftijd van de representant	14
3.3 Wijk en buurt	14
3.4 Inkomen	15
3.5 Enkele relaties tussen de kenmerken	16
BIJLAGEN	19

1. INLEIDING

In het najaar van 2011 heeft de sector Onderzoek & Statistiek onder de Zoetermeerse bevolking de 'Omnibusenquête 2011' gehouden. Belangrijkste kenmerk van zo'n omnibus-enquête is dat er over meerdere onderwerpen vragen worden gesteld.

Dit rapport bevat de uitkomsten over het onderwerp 'persoonlijke gegevens'.

Omdat het totale aantal vragen voor de omnibusenquête te groot was voor één formulier, is het onderzoek in drieën gesplitst. In plaats van één zijn er daarom drie steekproeven getrokken van elk 2.000 Zoetermeesters van 18 jaar en ouder (en niet woonachtig in een 'bijzonder woongebouw' of in een woonwagen). Waarbij er voor is gezorgd dat niemand in meer dan één van de drie steekproeven kon vallen.

De door opdrachtgevers aangedragen vragen zijn verdeeld over drie vragenformulieren: een wit, een geel en een groen. Alleen de vragen over de persoonlijke gegevens (zie bijlage 1) zijn in elk van de drie formulieren opgenomen. Die vragen zijn door 3.739 personen ingevuld, zodat de respons voor dit onderwerp 62% bedraagt. Meer informatie over de onderzoeksopzet, de respons en de generaliseerbaarheid van de uitkomsten kunt u vinden in de bijlagen 2 en 3.

Met betrekking tot de achtergrond van de respondenten zijn in de omnibusenquête over de volgende elf kenmerken vragen gesteld:

- geslacht;
- leeftijd;
- samenstelling van het huishouden waartoe men behoort;
- grootte van het huishouden waartoe men behoort;
- de plaats die men inneemt in het huishouden;
- opleidingsniveau;
- aantal uren dat men betaald werk verricht;
- persoonlijke situatie (werkzaam, student, AOW'er, etc.);
- inkomen van het huishouden waartoe men behoort;
- aantal leden van het huishouden dat een inkomen heeft;
- etniciteit.

Daarnaast is van de meeste respondenten ook nog bekend in welke wijk, buurt en subbuurt ze wonen. In tegenstelling tot de andere achtergrondkenmerken zijn deze geografische gegevens niet gebaseerd op de enquêtevragen maar ontleend aan de bevolkingsadministratie.

De omnibusenquête is een onderzoek onder individuen. Voor enkele van de achtergrondvariabelen (met name het huishoudensinkomen en het type huishouden) geldt dat de uitkomsten ook (of vooral) interessant zijn als ze op huishoudensniveau worden gepresenteerd. Dit wordt in dit rapport dan ook gedaan. Daarvoor was het echter wel nodig uit het personenbestand tevens een huishoudensbestand af te leiden. Deze mogelijkheid bestond omdat aan de respondenten o.a. is gevraagd hoe het huishouden waartoe ze behoren is samengesteld en welke plaats zij zelf in dat huishouden innemen. De toegepaste procedure, die uit twee onderdelen bestaat (een selectie van bepaalde respondenten gevolgd door een 'weging' van hun antwoorden), is in bijlage 4 beschreven.

Het verslag is bedoeld als documentatie van de achtergronden van de respondenten. De resultaten van de analyses zijn dan ook voornamelijk in tabelvorm weergegeven. De begeleidende tekst is tot het minimum beperkt gebleven.

De uitkomsten op individueel niveau staan in hoofdstuk 2, die op huishoudensniveau in hoofdstuk 3. Wat de laatste betreft is de volgende waarschuwing op z'n plaats: de absolute aantallen respondenten die in de tabellen van dat hoofdstuk zijn opgenomen kunnen niet worden gebruikt voor het berekenen van zogenaamde nauwkeurigheidintervallen. Dit is een onvermijdelijk gevolg van de manier waarop uit het personenbestand een huishoudensbe-

stand is afgeleid. Mocht u overigens niet bekend zijn met de term 'nauwkeurighedsinterval', dan kunt u bijlage 3 raadplegen.

2. INDIVIDUEN

De tabellen in dit hoofdstuk bevatten de uitkomsten van de enquête op individueel niveau.

2.1 Leeftijd en geslacht

Tabel 2.1 geeft de leeftijdssamenstelling van de respondenten in vijfjaarsklassen. Het betreft de leeftijd die door de respondenten zelf is opgegeven (deze wijkt wel eens af van die volgens de bevolkingsboekhouding). De gemiddelde leeftijd is 50 jaar.

Tabel 2.2 bevat een verdeling in vijf leeftijdscategorieën.

Tabel 2.1 Respondenten naar leeftijd, absoluut en in %.

Leeftijd	Absoluut	In %
18-19	75	2,1
20-24	179	4,9
25-29	203	5,6
30-34	256	7,0
35-39	263	7,2
40-44	346	9,5
45-49	425	11,7
50-54	471	12,9
55-59	433	11,9
60-64	384	10,5
65-69	240	6,6
70-74	140	3,8
75-79	115	3,2
80-84	65	1,8
85-89	47	1,3
90-94	5	0,1
Subtotaal	3.647	100,0
Geen antwoord	92	
Totaal	3.739	

Tabel 2.2 Respondenten naar leeftijd, absoluut en in %.

Leeftijd	Absoluut	In %
18-29	457	12,5
30-39	519	14,2
40-49	771	21,1
50-64	1.288	35,3
65+	612	16,8
Subtotaal	3.647	100,0
Geen antwoord	92	
Totaal	3.739	

Tabel 2.3 geeft aan hoe de respondenten zijn verdeeld naar geslacht.

Tabel 2.3 Respondenten naar geslacht, absoluut en in %.

Geslacht	Absoluut	In %
Man	1.663	45,0
Vrouw	2.035	55,0
Subtotaal	3.698	100,0
Geen antwoord	41	
Totaal	3.739	

2.2 Wijk en buurt

De twee tabellen in deze paragraaf geven de verdeling van de respondenten over de wijken respectievelijk de buurten van Zoetermeer.

Tabel 2.4 Respondenten naar woonwijk, absoluut en in %.

Wijk *)	Absoluut	In %
Centrum	513	14,3
Meerzicht	370	10,3
Buytenwegh de Leyens	633	17,7
Seghwaert	541	15,1
Noordhove	261	7,3
Rokkeveen	737	20,6
Oosterheem	501	14,0
Industriegebied	11	0,3
Buitengebied	13	0,4
Subtotaal	3.580	100,0
Onbekend	159	
Totaal	3.739	

*) De tabel telt negen van de tien Zoetermeerse wijken. In één wijk (Hoofdwegen) woont geen van de betreffende (3.580) respondenten.

Tabel 2.5 Respondenten naar woonbuurt, absoluut en in %.

Buurt *)	Absoluut	In %
Dorp	108	3,0
Stadscentrum	84	2,3
Palenstein	182	5,1
Driemanspolder	139	3,9
Meerzicht-West	237	6,6
Meerzicht-Oost	133	3,7
Buytenwegh	293	8,2
De leyens	340	9,5
Seghwaert-Zuid-West	253	7,1
Seghwaert-Noord-Oost	288	8,0
Noordhove-West	96	2,7
Noordhove-Oost	165	4,6
Rokkeveen-West	286	8,0
Rokkeveen-Oost	451	12,6
Oosterheem-Zuid-West	132	3,7
Oosterheem-Noord-Oost	369	10,3
Rokkehage c.a.	3	0,1
Lansinghage c.a.	3	0,1
Hoornerhage c.a.	5	0,1
Balijbos	3	0,1
Westerpark c.a.	1	0,0
Buitengebied-West	6	0,2
Meerpolder	3	0,1
Subtotaal	3.580	100,0
Onbekend	159	
Totaal	3.739	

*) De tabel telt slechts 23 van de 35 Zoetermeerse buurten. In de overige 12 buurten woont geen van de betreffende (3.580) respondenten.

2.3 Opleidingsniveau

Tabel 2.6 geeft aan hoe de respondenten over acht verschillende opleidingsniveaus zijn verdeeld. In tabel 2.7 zijn deze samengevat tot drie niveaus.

Tabel 2.6 Respondenten naar opleidingsniveau (=hoogst voltooide opleiding), absoluut en in %.

Opleidingsniveau	Absoluut	In %
<u>LAAG:</u>		
-Geen	33	1,0
-Lager algemeen onderwijs (lagere school, basisschool)	151	4,5
-Middelbaar algemeen onderwijs (bijv. MULO, MAVO, VGLO, VMBO-T)	725	21,4
-Lager beroepsonderwijs (bijv. LEAO, LTS, LHNO, LAS, VMBO)	165	4,9
<u>MIDDEN:</u>		
-Hoger algemeen onderwijs (bijv. HBS, VWO, MMS, HAVO)	489	14,4
-Middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MEAO, MTS, MHNO)	709	20,9
<u>HOOG:</u>		
-Hoger beroepsonderwijs (bijv. HEAO, HTS, MO-A)	826	24,4
-Wetenschappelijk onderwijs	290	8,6
Subtotaal	3.388	100,0
Onbekend	351	
Totaal	3.739	

Tabel 2.7 Respondenten naar opleidingsniveau (=hoogst voltooide opleiding), absoluut en in %.

Opleidingsniveau *)	Absoluut	In %
Laag	1.074	31,7
Midden	1.198	35,4
Hoog	1.116	32,9
Subtotaal	3.388	100,0
Onbekend	351	
Totaal	3.739	

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

2.4 Verrichten van betaald werk

Van de respondenten verricht, volgens tabel 2.8, twee derde momenteel (d.w.z. ten tijde van de enquête) betaald werk. Tabel 2.9 laat zien hoeveel uur per week die 'werkzame personen' gewoonlijk betaald werk verrichten.

Tabel 2.8 Respondenten naar het verrichten van betaald werk, absoluut en in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Absoluut	In %
Ja	2.472	66,9
Nee	1.223	33,1
Subtotaal	3.695	100,0
Geen antwoord	44	
Totaal	3.739	

Tabel 2.9 Respondenten naar het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, absoluut en in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Absoluut	In %
20 of minder	412	17,2
21 t/m 39	1.158	48,3
40 of meer	826	34,5
Subtotaal	2.396	100,0
Onbekend	76	
Totaal	2.472	

Gemiddeld aantal: 32 uur

Minimum aantal: 2 uur

Maximum aantal: 80 uur

2.5 Persoonlijke situatie

Tabel 2.10 bevat de verdeling van de antwoorden op de vraag welke situatie de respondent het meest op zichzelf van toepassing acht.

Tabel 2.10 Respondenten naar de meest van toepassing zijnde situatie, absoluut en in %.

Meest van toepassing zijnde situatie	Absoluut	In %
Werkzaam in loondienst, eigen bedrijf of praktijk	2.272	63,7
Werkzoekende zonder werk	125	3,5
Student of scholier	136	3,8
Werkzaam in eigen huishouding	195	5,5
Gepensioneerd, AOW'er, VUT'er, rentenier	648	18,2
Arbeidsongeschikt of invalide	119	3,3
Verricht vrijwilligerswerk	56	1,6
Iets anders	16	0,4
Subtotaal	3.567	100,0
Geen antwoord	172	
Totaal	3.739	

2.6 Het huishouden waartoe men behoort

Deze paragraaf gaat in op de antwoordverdelingen van enkele vragen die te maken hebben met het huishouden waartoe de respondent behoort. Allereerst het type huishouden. Uit tabel 2.11 blijkt o.a. dat bijna de helft van de respondenten deel uitmaakt van een huishouden dat bestaat uit twee partners met één of meer kinderen.

Tabel 2.11 Respondenten naar het type huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Type huishouden	Absoluut	In %
Alleenstaande	506	13,9
Twee partners, zonder kind(eren)	1.195	32,9
Twee partners, met kind(eren)	1.668	45,9
Eén-oudergezin (=één volwassene met kind(eren))	229	6,3
Anders	33	0,9
Subtotaal	3.631	100,0
Geen antwoord	108	
Totaal	3.739	

Tabel 2.12 laat zien welke plaats de respondent inneemt in het huishouden. Daaruit blijkt o.a. dat 41% één van de twee partners is in een huishouden dat bestaat uit twee partners met één of meer kinderen.

Tabel 2.12 Respondenten naar de plaats die men inneemt in het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Plaats in het huishouden	Absoluut	In %
Alleenstaande	506	14,1
Eén van de twee partners in een twee-partnerhuishouden zonder kind(eren)	1.195	33,3
Eén van de twee partners in een twee-partnerhuishouden met kind(eren)	1.465	40,8
Hoofd van een één-oudergezin	177	4,9
Kind in een twee-partnerhuishouden met kind(eren)	168	4,7
Kind in een één-oudergezin	45	1,3
Anders	33	0,9
Subtotaal	3.589	100,0
Geen antwoord	150	
Totaal	3.739	

Tabel 2.13 geeft aan dat ruim een derde van de respondenten deel uit maakt van een huishouden dat bestaat uit twee personen. Zij vormen daarmee de meest voorkomende categorie.

Tabel 2.13 Respondenten naar grootte van het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Aantal leden dat het huishouden telt	Absoluut	In %
Een	506	14,1
Twee	1.320	36,9
Drie	662	18,5
Vier	793	22,2
Vijf	227	6,3
Zes	54	1,5
Zeven	10	0,3
Acht	5	0,1
Subtotaal	3.577	100,0
Geen antwoord	162	
Totaal	3.739	

2.7 Inkomen van het huishouden waartoe men behoort

Tabel 2.14 laat zien dat het merendeel van de respondenten deel uitmaakt van een huishouden waarvan twee leden een inkomen hebben.

Tabel 2.14 Respondenten naar het aantal personen met een inkomen in het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

Aantal leden met een inkomen	Absoluut	In %
Een	1.048	29,4
Twee	2.117	59,4
Drie	283	7,9
Vier	99	2,8
Vijf	14	0,4
Subtotaal	3.561	100,0
Geen antwoord	178	
Totaal	3.739	

Tabel 2.15 laat zien hoe de frequentieverdeling is van het netto-maandinkomen van het huishouden waarvan de respondent deel uitmaakt.

Tabel 2.15 Respondenten naar het netto-inkomen van het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	Absoluut	In %
< € 501,-	16	0,6
€ 501,- t/m € 1.000,-	140	4,8
€ 1.001,- t/m € 1.500,-	282	9,7
€ 1.501,- t/m € 2.000,-	385	13,3
€ 2.001,- t/m € 2.500,-	398	13,7
€ 2.501,- t/m € 3.000,-	408	14,0
€ 3.001,- t/m € 3.500,-	433	14,9
€ 3.501,- t/m € 4.000,-	338	11,6
> € 4.000,-	504	17,4
Subtotaal	2.904	100,0
Weet niet	548	
Geen antwoord	287	
Totaal	3.739	

Tabel 2.16 geeft de inkomensverdeling nogmaals maar nu zijn de negen klassen van tabel 2.15 samengenomen tot drie klassen.

Tabel 2.16 Respondenten naar het netto-inkomen van het huishouden waartoe men behoort, absoluut en in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	Absoluut	In %
< € 2.001,-	823	28,3
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	806	27,8
> € 3.000,-	1.275	43,9
Subtotaal	2.904	100,0
Weet niet	548	
Geen antwoord	287	
Totaal	3.739	

2.8 Etniciteit

Tabel 2.17 laat zien dat 9% van de respondenten zich (vooral) tot één van de niet-Nederlandse bevolkingsgroepen rekent.

Tabel 2.17 Respondenten naar etniciteit, absoluut en in %.

De bevolkingsgroep waartoe respondent zichzelf vooral rekent	Absoluut	In %
Nederlandse	3.339	91,3
Surinaamse	90	2,5
Antilliaanse/Arubaanse	26	0,7
Indonesische/Nederlands Indische	52	1,4
Andere	152	4,2
Subtotaal	3.659	100,0
Geen antwoord	80	
Totaal	3.739	

2.9 Enkele relaties tussen de kenmerken

In deze paragraaf worden, zonder begeleidend commentaar, enkele kruistabellen gepresenteerd waarin steeds twee kenmerken van de respondenten met elkaar in verband zijn gebracht.

Tabel 2.18 Respondenten: opleidingsniveau, naar leeftijd, in %.

Opleidingsniveau *)	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
Laag	20,6	17,0	25,4	33,7	55,9	31,4
Midden	51,6	40,8	41,5	30,9	21,5	35,6
Hoog	27,8	42,2	33,1	35,4	22,6	32,9
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	399	488	723	1.192	531	3.333

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

Tabel 2.19 Respondenten: opleidingsniveau, naar geslacht, in %.

Opleidingsniveau *)	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
Laag	27,5	35,0	31,6
Midden	34,7	36,0	35,4
Hoog	37,8	29,0	33,0
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	1.517	1.856	3.373

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

Tabel 2.20 Respondenten: het verrichten van betaald werk, naar leeftijd, in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
Ja	82,3	86,5	85,5	71,2	5,6	66,9
Nee	17,7	13,5	14,5	28,8	94,4	33,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	451	517	766	1.279	602	3.615

Tabel 2.21 Respondenten: het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, naar leeftijd, in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Leeftijd				Totaal
	18-29	30-39	40-49	50+	
20 of minder	28,9	10,7	13,5	18,3	17,2
21 t/m 39	41,0	53,0	53,7	44,9	48,2
40 of meer	30,1	36,4	32,8	36,8	34,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	356	440	637	919	2.352

Tabel 2.22 Respondenten: het verrichten van betaald werk, naar geslacht, in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
Ja	69,8	64,6	66,9
Nee	30,2	35,4	33,1
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	1.654	2.007	3.661

Tabel 2.23 Respondenten: het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, naar geslacht, in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Geslacht		Totaal
	Man	Vrouw	
20 of minder	7,1	26,1	17,2
21 t/m 39	32,5	62,6	48,4
40 of meer	60,4	11,2	34,4
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	1.120	1.255	2.375

Tabel 2.24 Respondenten: het verrichten van betaald werk, naar opleidingsniveau, in %.

Verricht momenteel betaald werk?	Opleidingsniveau *)			Totaal
	Laag	Midden	Hoog	
Ja	48,7	75,8	77,9	68,0
Nee	51,3	24,2	22,1	32,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	1.061	1.194	1.114	3.369

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

Tabel 2.25 Respondenten: het aantal uur per week dat men betaald werk verricht, naar opleidingsniveau, in %.

-betreft alleen de respondenten die momenteel betaald werk verrichten.

Aantal uur per week dat men gewoonlijk betaald werk verricht	Opleidingsniveau *)			Totaal
	Laag	Midden	Hoog	
20 of minder	21,7	19,3	11,6	16,9
21 t/m 39	47,2	48,4	50,5	48,9
40 of meer	31,2	32,2	37,8	34,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	494	884	851	2.229

*) Zie tabel 2.6 voor de betekenis van de niveaus.

3. HUISHOUDENS

De tabellen in dit hoofdstuk geven informatie over de Zoetermeerse huishoudens. U dient zich er rekenschap van te geven dat deze informatie van niet meer dan indicatieve aard is. Dat komt niet alleen omdat ze afkomstig is van steekproefonderzoek maar ook omdat, zoals in de inleiding en in bijlage 4 is uiteengezet, voor het verkrijgen van de informatie het personenbestand moest worden omgezet in een huishoudensbestand.

De informatie in dit hoofdstuk heeft alleen betrekking op de vier huishoudenstypen die in tabel 3.1 staan vermeld.

3.1 Type en grootte van het huishouden

Van de Zoetermeerse huishoudens bestaat, volgens de (bewerkte) uitkomsten van de omnibusenquête, 36% uit twee partners met één of meer kinderen. Waarmee dit het meest voorkomende type is. Zie tabel 3.1.

Tabel 3.1 Huishoudens naar type, in %.

Type huishouden	In %
Alleenstaande	25,1
Twee partners, zonder kind(eren)	29,7
Twee partners, met kind(eren)	36,4
Eén-oudergezin (=één volwassene met kind(eren))	8,8
Totaal	100,0
Aantal respondenten	3.343

Tabel 3.2 laat zien dat het aandeel Zoetermeerse huishoudens dat bestaat uit twee personen kan worden geraamd op 35%. Naar huishoudensomvang is dit de grootste categorie.

Tabel 3.2 Huishoudens naar grootte, in %.

Aantal leden van het huishouden	In %
Een	25,6
Twee	34,5
Drie	15,7
Vier	18,1
Vijf	4,7
Zes	1,1
Zeven	0,2
Acht	0,1
Totaal	100,0
Aantal respondenten	3.279

3.2 Leeftijd van de representant

De representant van het huishouden is degene die de enquêtevragen heeft beantwoord. Bij de tweepartnerhuishoudens (al of niet met kinderen) is dat één van de twee partners. Bij de één-oudergezinnen, en uiteraard bij de éénpersoonshuishoudens, is het hoofd van het huishouden de representant.

Tabel 3.3. geeft de verdeling van de huishoudens naar de leeftijd van de representant.

Tabel 3.3 Huishoudens naar leeftijd van de representant, in %.

Leeftijd	In %
18-29	7,5
30-39	14,3
40-49	22,1
50-64	36,8
65+	19,2
Totaal	100,0
Aantal respondenten	3.285

3.3 Wijk en buurt

De twee tabellen in deze paragraaf geven de verdeling van de huishoudens over de wijken respectievelijk de buurten van Zoetermeer.

Tabel 3.4 Huishoudens naar woonwijk, in %.

Wijk *)	In %
Centrum	16,4
Meerzicht	11,2
Buytenwegh de Leyens	17,9
Seghwaert	14,5
Noordhove	6,9
Rokkeveen	19,1
Oosterheem	13,4
Industriegebied	0,3
Buitengebied	0,3
Totaal	100,0
Aantal respondenten	3.200

*) De tabel telt negen van de tien Zoetermeerse wijken. In één wijk (Hoofdweg) woont geen van de betreffende (3.200) respondenten.

Tabel 3.5 Huishoudens naar woonbuurt, in %.

Buurt *)	In %
Dorp	3,5
Stadscentrum	2,7
Palenstein	5,6
Driemanspolder	4,6
Meerzicht-West	7,0
Meerzicht-Oost	4,3
Buytenwegh	8,6
De Leyens	9,3
Seghwaert-Zuid-West	6,8
Seghwaert-Noord-Oost	7,8
Noordhove-West	2,5
Noordhove-Oost	4,5
Rokkeveen-West	7,7
Rokkeveen-Oost	11,4
Oosterheem-Zuid-West	3,3
Oosterheem-Noord-Oost	10,0
Rokkehage c.a.	0,1
Lansinghage c.a.	0,1
Hoornerhage c.a.	0,2
Balijbos	0,1
Westerpark c.a.	0,0
Buitengebied-West	0,1
Meerpolder	0,1
Totaal	100,0
Aantal respondenten	3.200

*) De tabel telt slechts 23 van de 35 Zoetermeerse buurten. In de overige 12 buurten woont geen van de betreffende (3.200) respondenten.

3.4 Inkomen

Volgens tabel 3.6 kan het aantal Zoetermeerse huishoudens waarvan twee leden een inkomen hebben, geschat worden op 52%. De meeste andere zijn aangewezen op één inkomen.

Tabel 3.6 Huishoudens naar aantal personen met een inkomen, in %.

Aantal personen met een inkomen	In %
Een	41,7
Twee	51,7
Drie	5,1
Vier	1,4
Vijf	0,1
Totaal	100,0
Aantal respondenten	3.242

Tabel 3.7 geeft inzicht in de verdeling van de Zoetermeerse huishoudens over de negen onderscheiden inkomensgroepen. In tabel 3.8 zijn deze samengevoegd tot drie klassen.

Tabel 3.7 Huishoudens naar netto-inkomen, in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	In %
< € 501,-	0,6
€ 501,- t/m € 1.000,-	7,0
€ 1.001,- t/m € 1.500,-	12,2
€ 1.501,- t/m € 2.000,-	15,7
€ 2.001,- t/m € 2.500,-	13,9
€ 2.501,- t/m € 3.000,-	12,8
€ 3.001,- t/m € 3.500,-	13,1
€ 3.501,- t/m € 4.000,-	10,0
> € 4.000,-	14,7
Totaal	100,0
Aantal respondenten	2.727

Tabel 3.8 Huishoudens naar netto-inkomen, in %.

- betreft het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van het huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd.
- betreft niet meer dan een ruwe schatting van de respondent.
- vakantiegeld en onregelmatige toeslagen zijn niet meegerekend.

Netto-maandinkomen	In %
< € 2.001,-	35,5
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	26,7
> € 3.000,-	37,8
Totaal	100,0
Aantal respondenten	2.727

3.5 Enkele relaties tussen de kenmerken

Deze paragraaf bevat, zonder begeleidend commentaar, enkele kruistabellen waarin steeds twee kenmerken van de huishoudens met elkaar in verband zijn gebracht.

Tabel 3.9 Huishoudens: aantal personen met een inkomen, naar type huishouden, in %.

Aantal personen met een inkomen	Type				Totaal
	Alleenstaande	Twee partners, zonder kind(eren)	Twee partners, met kind(eren)	Eén-oudergezin	
Een	100,0	16,0	13,1	75,9	41,7
Twee	-	84,0	70,0	19,9	51,7
Drie of meer	-	-	16,9	4,2	6,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	506	1.124	1.446	166	3.242

Tabel 3.10 Huishoudens: inkomen, naar type huishouden, in %.

Inkomen *)	Type				Totaal
	Alleenstaande	Twee partners, zonder kind(eren)	Twee partners, met kind(eren)	Eén-oudergezin	
< € 2.001,-	72,2	18,4	12,6	71,1	35,5
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	20,5	32,8	28,2	20,4	26,8
> € 3.000,-	7,2	48,9	59,3	8,6	37,8
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	443	955	1.177	152	2.727

*) Zie voor de inhoud van het begrip inkomen tabel 3.8.

Tabel 3.11 Huishoudens: inkomen, naar leeftijd van de representant, in %.

Inkomen *)	Leeftijd					Totaal
	18-29	30-39	40-49	50-64	65+	
< € 2.001,-	53,0	25,5	28,5	30,9	50,8	35,3
€ 2.001,- t/m € 3.000,-	18,9	29,2	24,6	27,2	29,4	26,7
> € 3.000,-	28,0	45,3	46,9	41,8	19,8	38,0
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aantal respondenten	200	416	595	1.000	491	2.702

*) Zie voor de inhoud van het begrip inkomen tabel 3.8.

Tabel 3.12 Huishoudens: inkomen, naar woonwijk, in %.

Wijk **)	Inkomen *)			Totaal	Aantal respondenten
	< € 2.001,-	€ 2.001,- t/m € 3.000,-	> € 3.000,-		
Centrum	57,8	22,8	19,4	100,0	385
Meerzicht	45,2	29,4	25,4	100,0	273
Buytenwegh de Leyens	35,4	26,0	38,6	100,0	455
Seghwaert	28,6	34,0	37,3	100,0	407
Noordhove	25,5	25,5	49,1	100,0	179
Rokkeveen	23,9	29,1	47,1	100,0	540
Oosterheem	30,0	18,6	51,4	100,0	358
Totaal	35,6	26,6	37,7	100,0	2.597

*) Zie voor de inhoud van het begrip inkomen tabel 3.8.

***) Exclusief de wijken Industriegebied en Buitengebied.

BIJLAGEN

Bijlage 1. Gedeelte van de vragenlijst van de omnibusenquête 2011

Betreft alleen de vragen over de persoonlijke gegevens van de respondent.¹

134. Bent u een man of een vrouw?

- 1. man
- 2. vrouw

135. Wat is uw leeftijd?

..... jaar

136. Wat is uw hoogst voltooide opleiding?

- 1. geen
- 2. lager algemeen onderwijs (lagere school, basisschool)
- 3. middelbaar algemeen onderwijs (bijv. MULO, MAVO, VGLO, VMBO-T)
- 4. hoger algemeen onderwijs (bijv. HBS, VWO, MMS, HAVO)
- 5. lager beroepsonderwijs (bijv. LEAO, LTS, LHNO, LAS, VMBO)
- 6. middelbaar beroepsonderwijs (bijv. MEAO, MTS, MHNO)
- 7. hoger beroepsonderwijs (bijv. HEAO, HTS, MO-A)
- 8. wetenschappelijk onderwijs
- 9. anders, namelijk: .....
- 10. weet niet

137. Verricht u momenteel betaald werk?

(Ook als het maar voor enkele uren per week is of voor een korte periode)

- 1. ja
- 2. nee → ga naar vraag 139

138. Hoeveel uur per week verricht u gewoonlijk betaald werk?

..... uur per week

139. Welke van onderstaande situaties is op u het meest van toepassing?

LET OP: het 'meest', dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. werkzaam in loondienst, eigen bedrijf of praktijk
- 2. werkzoekende zonder werk
- 3. student of scholier
- 4. werkzaam in eigen huishouding
- 5. gepensioneerd, AOW'er, VUT'er, rentenier
- 6. arbeidsongeschikt of invalide
- 7. verricht vrijwilligerswerk
- 8. iets anders, namelijk: .....

140. Waaruit bestaat het huishouden waartoe u behoort?

- 1. alleenstaande → ga naar vraag 144
- 2. twee partners, zonder kind(eren) → ga naar vraag 143
- 3. twee partners, met kind(eren)
- 4. éénoudergezin (= één volwassene met kind(eren))
- 5. anders, namelijk: .....

¹ De vraagnummering is die uit het witte enquêteformulier.

141. Wat is uw plaats in het huishouden?

- 1. één van de twee partners
- 2. hoofd van het éénoudergezin
- 3. kind
- 4. anders, namelijk: .....

142. Uit hoeveel personen bestaat uw huishouden?

..... personen

143. Hoeveel personen van uw huishouden hebben een inkomen?

..... personen

144. In welke klasse valt momenteel het totale netto-inkomen per maand van het hoofd van uw huishouden plus dat van de (eventuele) partner van dat hoofd?

LET OP: -vakantiegeld en onregelmatige toelagen niet meerekenen.
-het gaat om niet meer dan een ruwe schatting!

- 1. minder dan € 501,-
- 2. € 501,- t/m € 1.000,-
- 3. € 1.001,- t/m € 1.500,-
- 4. € 1.501,- t/m € 2.000,-
- 5. € 2.001,- t/m € 2.500,-
- 6. € 2.501,- t/m € 3.000,-
- 7. € 3.001,- t/m € 3.500,-
- 8. € 3.501,- t/m € 4.000,-
- 9. € 4.001,- of meer
- 10. weet niet

145. Tot welke bevolkingsgroep rekent u zichzelf vooral?

LET OP: 'vooral', dus slechts één hokje aankruisen.

- 1. Nederlandse
- 2. Surinaamse
- 3. Antilliaanse/Arubaanse
- 4. Indonesische/Nederlands Indische
- 5. andere

Bijlage 2. Populatie, steekproef, veldwerk en respons.

Voor de (schriftelijke) enquête zijn per 19 juli 2011 uit de bevolkingsadministratie drie steekproeven getrokken van elk 2.000 Zoetermeeders die per 1 september 2011 18 jaar of ouder waren en niet in een zogenaamd bijzonder woongebouw (zoals een bejaardenoord, gevangenis of een gezinsvervangend tehuis) of in een woonwagen woonden. Drie steekproeven, omdat het aantal vragen zo groot was dat het beter leek ze over drie vragenlijsten te verdelen, een wit, een geel en een groen. Het vragenblok over de persoonlijke gegevens is in elk van de drie formulieren opgenomen.

De vragenlijsten zijn, in de periode van 22 september t/m 14 oktober 2011, door een team van koeriers persoonlijk bij de mensen afgegeven en enkele dagen later weer opgehaald. Van de 6.000 benaderde personen hebben er 3.823 in voldoende mate meegewerkt (1.260 'witte', 1.270 'gele' en 1.293 'groene'). Voor het deel over de persoonlijke gegevens is de respons iets lager, namelijk 3.739 omdat 84 respondenten dit blok helemaal hebben overgeslagen. De respons voor dit onderdeel komt daarmee op 62%.

In de volgende tabel zijn de Zoetermeerse bevolking, de steekproefeenheden en de respondenten naast elkaar gezet naar de gecombineerde kenmerken leeftijd en geslacht. Geconcludeerd kan worden dat de drie verdelingen enigermate van elkaar afwijken. De verschillen zijn echter niet zo groot dat ze aanleiding gaven de uitkomsten van de enquête daarvoor, via altijd discutabele herwegingen, aan te passen.

Geslacht en leeftijd, in %, van:

- de Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder (per 1-1-2011);
- de personen in de steekproef (per 1-1-2012);
- de respondenten (volgens opgave van de respondent).

Geslacht + leeftijd	Bevolking	Personen in steekproef	Respondenten
Man 18 < 30	9,9	9,5	5,6
Vrouw 18 < 30	9,6	9,4	7,0
Man 30 < 40	7,6	7,7	6,1
Vrouw 30 < 40	8,0	7,5	8,1
Man 40 < 50	9,1	9,2	8,5
Vrouw 40 < 50	10,2	9,9	12,7
Man 50+	21,6	22,9	24,8
Vrouw 50+	23,8	24,1	27,2
Totaal	100,0	100,0	100,0
Aantal	95.723	6.000	3.634 *)

*) 105 van de 3.739 respondenten hebben geslacht en/of leeftijd niet opgegeven.

Bijlage 3. Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid.

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op de 3.739 respondenten of op bepaalde categorieën daarvan. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers (begin 2011 bijna 96.000 personen), kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen.

Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervallschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid het getal uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald kenmerk heeft, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

Wanneer het gaat om ongewogen uitkomsten (in dit rapport zijn dat alleen de uitkomsten in hoofdstuk 2) kan de kans op een verkeerde schatting aanzienlijk worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen).

Het is daarbij, met behulp van statistische formules, mogelijk de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst (bijvoorbeeld rond een percentage) te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In onderstaande tabel is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zouden worden herhaald, het berekende nauwkeurigheidinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Enkele voorbeelden ter verduidelijking:

- stel dat van alle (3.739) respondenten 30% kenmerk A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie Zoetermeesters van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 28,5 en 31,5%.
- stel dat van alle respondenten er 50 kenmerk X hebben. Als van deze 50 personen 60% van het vrouwelijk geslacht is dan kan met 95% zekerheid gesteld worden dat van alle Zoetermeerse 18-plussers met kenmerk X tussen de 46,4% en 73,6% een vrouw is.

Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons. (Bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)

Aantal respondenten	Percentages in de respons				
	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
800	2,1	2,8	3,2	3,4	3,5
900	2,0	2,6	3,0	3,2	3,3
1.000	1,9	2,5	2,8	3,0	3,1
1.100	1,8	2,4	2,7	2,9	3,0
1.200	1,7	2,3	2,6	2,8	2,8
1.300	1,6	2,2	2,5	2,7	2,7
1.400	1,6	2,1	2,4	2,6	2,6
1.500	1,5	2,0	2,3	2,5	2,5
1.600	1,5	2,0	2,2	2,4	2,5
1.700	1,4	1,9	2,2	2,3	2,4
1.800	1,4	1,8	2,1	2,3	2,3
1.900	1,3	1,8	2,1	2,2	2,2
2.000	1,3	1,8	2,0	2,1	2,2
2.100	1,3	1,7	2,0	2,1	2,1
2.200	1,3	1,7	1,9	2,0	2,1
2.300	1,2	1,6	1,9	2,0	2,0
2.400	1,2	1,6	1,8	2,0	2,0
2.500	1,2	1,6	1,8	1,9	2,0
2.600	1,2	1,5	1,8	1,9	1,9
2.700	1,1	1,5	1,7	1,8	1,9
2.800	1,1	1,5	1,7	1,8	1,9
2.900	1,1	1,5	1,7	1,8	1,8
3.000	1,1	1,4	1,6	1,8	1,8
3.100	1,1	1,4	1,6	1,7	1,8
3.200	1,0	1,4	1,6	1,7	1,7
3.300	1,0	1,4	1,6	1,7	1,7
3.400	1,0	1,3	1,5	1,6	1,7
3.500	1,0	1,3	1,5	1,6	1,7
3.600	1,0	1,3	1,5	1,6	1,6
3.700	1,0	1,3	1,5	1,6	1,6
3.739	1,0	1,3	1,5	1,6	1,6

Benadrukt moet worden dat het bovenstaande alleen van toepassing is op ongewogen resultaten. Dat betekent dat voor de in hoofdstuk 3 vermelde resultaten, dus die op huishoudensniveau, geen nauwkeurigheidintervallen kunnen worden berekend.

Bijlage 4. **Vertaling van persoons- naar huishoudensniveau.**

De in dit rapport gepresenteerde uitkomsten op huishoudensniveau zijn op de volgende wijze bepaald.

De omnibus is een onderzoek onder individuen. Om uitkomsten op huishoudensniveau te kunnen berekenen, moest worden gewerkt met een specifiek deel van de respondenten, waarop bovendien een zogenaamde wegingsprocedure moest worden toegepast. Beide bewerkingen worden hieronder toegelicht.

Respondenten naar samenstelling van het huishouden waartoe zij behoren en naar de plaats die zij in dat huishouden innemen, absolute cijfers.

Nr.	Samenstelling van het huishouden	Plaats van respondent in het huishouden	Aantal
1	Alleenstaande	N.v.t.	506
2	Twee partners, zonder kind(eren)	N.v.t.	1.195
3	Twee partners, met kind(eren)	Eén van de twee partners	1.465
4	Eén-oudergezin	Hoofd	177
5	Twee partners, met kind(eren)	Kind	168
6	Eén-oudergezin	Kind	45
7	Twee partners, met kind(eren)	Onbekend	35
8	Eén-oudergezin	Onbekend	7
9	Anders	Anders	33
10	Onbekend	Onbekend	108
Totaal			3.739

De selectie van individuen is gemaakt aan de hand van bovenstaande tabel, waarin de 3.739 respondenten zijn ondergebracht in tien verschillende klassen. Deze klassifikatie is gebaseerd op de samenstelling van het huishouden waartoe zij behoren en op de plaats die zij daarin zelf innemen. Geselecteerd zijn alleen de (3.343) respondenten uit de eerste vier klassen. Daarvan is bekend dat ze, alleen of samen met een partner, aan het hoofd van het huishouden staan.

Nu nog de weging. Als we namelijk met de selectie zouden volstaan, maken we een fout. De huishoudens met twee partners aan het hoofd (categorie 2 en 3) zouden op die manier zijn oververtegenwoordigd. Want die huishoudens hebben een tweemaal zo grote kans gehad om in de (personen)steekproef van de omnibus te vallen als die van de categorieën 1 en 4. Dit is opgelost door deze twee groepen elk maar voor de helft 'mee te laten wegen' in de betreffende analyses. In technisch jargon: de respondenten uit die groepen hebben elk een wegingscoëfficiënt van 0,5 meegekregen. Die uit de andere twee categorieën is een coëfficiënt van 1,0 toegekend.